

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 12
The 12th STOU National Research Conference

ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการยอมรับแอปพลิเคชันสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล

ของเกษตรกร ตำบลม่วงคำ อำเภอฟาน จังหวัดเชียงราย

Factors Relating to the Adoption of Using the DOAE Farmbook Application
by Farmers in Moungh Kham Sub-district, Phan District, Chiang Rai Province

เบญจพร ยมนา (Benjaporn Yommana)¹ บำเพ็ญ เขียวหวาน (Bumpen Keowan)²

สินีนุช คุรุเมือง แสนเสริม (Sineenuch Khurutmuang Sanserm)³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษา (1) สภาพส่วนบุคคล สภาพเศรษฐกิจ และสังคมของเกษตรกร (2) ความรู้ แหล่งความรู้ และความคิดเห็นเกี่ยวกับแอปพลิเคชันสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลของเกษตรกร (3) สภาพการใช้แอปพลิเคชันสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลของเกษตรกร (4) ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการยอมรับแอปพลิเคชันสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลของเกษตรกร (5) ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลของเกษตรกรประชากรคือ เกษตรที่ขึ้นทะเบียนกับสำนักงานเกษตรฟาน จำนวน 1,335 ราย กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของทาร์โยมาน กำหนดค่าความคลาดเคลื่อนที่ 0.07 ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 178 ราย แบ่งกลุ่มตัวอย่าง เป็น 2 กลุ่ม คือ เกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกรผ่านแอปพลิเคชัน 89 ราย เกษตรกรที่ไม่ขึ้นทะเบียนเกษตรกรผ่านแอปพลิเคชัน จำนวน 89 ราย และทำการสุ่มตัวอย่างตามจำนวนที่กำหนด แบ่งย่อยโดยการจับสลาก ข้อมูลเชิงปริมาณวิเคราะห์โดยสถิติพรรณนาได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดอันดับ และวิเคราะห์โคสแควร์ผลการวิจัย (1) เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 57.63 ปี จบการศึกษาระดับประถมศึกษาส่วนใหญ่ไม่มีตำแหน่งทางสังคมมีความสามารถในการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่สมาร์ทโฟนระดับปานกลาง รายได้เฉลี่ย 51,081.72 บาทต่อปี หนี้สินน้อยกว่า 40,000 บาทต่อปี (2) เกษตรกรมีความรู้เกี่ยวกับแอปพลิเคชันสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลอยู่ในระดับปานกลาง แหล่งความรู้ส่วนบุคคลเป็นสื่อที่เกษตรกรได้รับมากที่สุด เกษตรกรมีความคิดเห็นเกี่ยวกับแอปพลิเคชันสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลในระดับน้อย (3) สภาพการใช้งานแอปพลิเคชันสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลอยู่ในระดับปานกลาง (4) ปัจจัยสภาพพื้นฐานส่วนบุคคล สภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรและความรู้ แหล่งความรู้ ความคิดเห็นเกี่ยวกับสมุดทะเบียนเกษตรกรไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติกับการยอมรับแอปพลิเคชันสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล (5) ปัญหาของเกษตรกรเกี่ยวกับแอปพลิเคชันสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีปัญหาด้านการส่งเสริมการใช้แอปพลิเคชันสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลมากที่สุด มีข้อเสนอแนะด้านการส่งเสริมการใช้สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล คือควรให้จัดอบรม การถ่ายทอดความรู้ ทักษะแนะนำการใช้งานเกี่ยวกับการใช้งานแอปพลิเคชันสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลอย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ แอปพลิเคชันสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร ปัจจัยที่สัมพันธ์

¹นักศึกษาลัทธิสุตรเกษตรศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช bum.clash.club77@gmail.com

²รองศาสตราจารย์ ประจำสาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช Bumpen.Keo@stou.ac.th

³รองศาสตราจารย์ ดร. ประจำสาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช sineenuch.san@stou.ac.th

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 12

The 12th STOU National Research Conference

Abstract

The objectives of this research were to study 1) personal, economic, and social conditions of farmers 2) knowledge, knowledge resource, and opinion regarding DOAE Farmbook application of farmers 3) DOAE Farmbook application usage conditions 4) factors relating the adoption of DOAE Farmbook application of farmers 5) problems and suggestions about the use of DOAE Farmbook application of farmers. The population was 1,335 farmers who had registered with Phan agricultural office, Chiang Rai province. The sample size of 178 people was determined by using Taro Yamane formula with the error value of 0.07. The sample size was then divided into 2 groups: 89 farmers who had registered the armbook through the application, and 89 farmers who had not registered the farmbook through the application. The sampling was done according to the determined amount by using simple method via lotto selection. The quantitative data were analyzed by using descriptive analysis such as frequency, percentage, minimum value, maximum value, mean, standard deviation, ranking, and variable correlation analysis with Chi-square. The results of the research showed that 1) most of the farmers were male with the average age of 57.63 years old, and completed primary school education, and did not hold social position, were able to use smartphones at the moderate level. The average income was 51,081.72 Baht/year and the debts were lower than 40,000 Baht/year. 2) Farmers had knowledge about DOAE Farmbook application at the moderate level. Knowledge resource through personal media was the media which farmers received the most. Farmers expressed their opinions on DOAE Farmbook application at the low level. 3) The condition of the usage of DOAE Farmbook application was at the moderate level. 4) Basic personal, economic, and social condition factors of farmers did not relate to the adoption of DOAE Farmbook application. 5) Problems of farmers about DOAE Farmbook application, overall, were at the moderate level with the problem regarding the extension of the usage of DOAE Farmbook application at the highest level, and continuously recommending the use of DOAE Farmbook application.

Keywords: DOAE Farmbook application, Farmbook modi, Factors relating

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 12 The 12th STOU National Research Conference

บทนำ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ให้ความสำคัญการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร โดยมอบหมายให้กรมส่งเสริมการเกษตรดำเนินการรับขึ้นทะเบียนเกษตรกร (ทบก.) เพื่อจัดทำฐานข้อมูลเกษตรกรเป็นรายครัวเรือนไว้สำหรับเป็นฐานข้อมูลในการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรและสนับสนุนการดำเนินงานตามนโยบายของรัฐบาล ตลอดจนเป็นฐานข้อมูลสำหรับตรวจสอบการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรในกรณีเกิดภัยพิบัติ ซึ่งเกษตรกรต้องขึ้นทะเบียนกับหน่วยงานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ก่อนเกิดภัยพิบัติแล้วเท่านั้น โดยได้ดำเนินการรับขึ้นทะเบียนเกษตรกรมาอย่างต่อเนื่อง (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2561)

กรมส่งเสริมการเกษตรได้พัฒนาระบบให้สามารถเอื้ออำนวยความสะดวกให้แก่เกษตรกร สามารถแจ้งปรับปรุงข้อมูลในทะเบียนผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่ (Smart Phone) นวัตกรรมดังกล่าวคือ แอปพลิเคชัน DOAE Farmbook (สมุดทะเบียนเกษตรกรอิเล็กทรอนิกส์) ซึ่งเป็นการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้อำนวยความสะดวกแก่เกษตรกรให้สามารถเข้าถึงข้อมูล และแจ้งปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรของตนเองได้ ณ แผลงเพาะปลูก แทนการเดินทางไปแจ้งปรับปรุงทะเบียนที่สำนักงานเกษตรอำเภอ จากนั้นเจ้าหน้าที่จะทำการตรวจสอบและยืนยันว่ามีการเพาะปลูกจริงเพื่อให้ฐานข้อมูลในระบบเป็นไปตามข้อเท็จจริงต่อไปซึ่งเป็นการอำนวยความสะดวกและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในชุมชนทุกครัวเรือน เกษตรกรสามารถแจ้งการเพาะปลูกได้ด้วยตนเอง ณ ที่ตั้งแปลงปลูก นำพาให้ภาครัฐสามารถนำมาจัดฐานข้อมูลสำหรับวิเคราะห์ เพื่อใช้ในการส่งเสริมและสนับสนุน ช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาให้เกษตรกร(กรมส่งเสริมการเกษตร, 2561)

สำนักงานเกษตรอำเภอพาน ซึ่งเป็นหน่วยงานในสังกัดสำนักงานเกษตรจังหวัดเชียงราย กรมส่งเสริมการเกษตรได้นำแอปพลิเคชันDOAE Farmbookมาใช้ในการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงข้อมูลเกษตรกร จากรายงานการขึ้นทะเบียนปี 2563 พบว่าผลการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงข้อมูลผ่านแอปพลิเคชันDOAE Farmbookเพียงร้อยละ 18 ของจำนวนการขึ้นทะเบียน (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2564) และพบปัญหาในการใช้งานของเกษตรกรเช่น เกษตรกรยังขาดความรู้ความเข้าใจในการขึ้นทะเบียนเอง อุปกรณ์หรือโทรศัพท์มือถือไม่รองรับ การเข้าใช้งานแอปพลิเคชันDOAE Farmbookที่ค่อนข้างซับซ้อน ระบบไม่เสถียรเมื่อมีการใช้งานพร้อมๆกัน เป็นต้น

จากสถานการณ์ดังกล่าวส่งผลต่อการยอมรับการเข้าใช้งานแอปพลิเคชันDOAE Farmbookของเกษตรกร จึงควรมีการศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับการยอมรับการปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรโดยแอปพลิเคชัน DOAE Farmbookของเกษตรกร เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาใช้ในการส่งเสริมการใช้งานแอปพลิเคชันDOAE Farmbookและเพื่อขับเคลื่อนงานส่งเสริมการเกษตรตามนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพส่วนบุคคล สภาพเศรษฐกิจ และสังคมของเกษตรกร
2. เพื่อศึกษาความรู้แหล่งความรู้และความคิดเห็นเกี่ยวกับแอปพลิเคชันสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลของเกษตรกร
3. เพื่อศึกษาสภาพการใช้แอปพลิเคชันสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลของเกษตรกร
4. เพื่อศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับการยอมรับแอปพลิเคชันสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลของเกษตรกร
5. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลของเกษตรกร

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 12
The 12th STOU National Research Conference

กรอบแนวคิด

ตัวแปรอิสระ

1. สภาพพื้นฐานส่วนบุคคลทางสังคมและเศรษฐกิจ

1.1 สภาพพื้นฐานส่วนบุคคล

- เพศ
- อายุ
- ระดับการศึกษา

1.2 สภาพทางสังคม

- สถานภาพทางสังคม

1.3 สภาพทางเศรษฐกิจ

- รายได้ในภาคการเกษตร
- หนี้สินในภาคการเกษตร

2. ความสามารถในการใช้สมาร์ทโฟน

3. ความคิดเห็นของเกษตรกร

ต่อสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล

- ด้านความรู้
- ด้าน แหล่งความรู้
- ด้านความคิดเห็น

ตัวแปรตาม

การยอมรับแอปพลิเคชันสมุดทะเบียน
เกษตรกรดิจิทัลของเกษตรกร

- การยอมรับแอปพลิเคชันสมุดทะเบียน
เกษตรกรดิจิทัล
- การไม่ยอมรับแอปพลิเคชันสมุด
ทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีการ

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นเกษตรกรตำบลม่วงคำ อำเภอฟาน จังหวัดเชียงราย ที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกรกับสำนักงานเกษตรฟาน จังหวัดเชียงราย กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรคำนวณของ ทาโร ยามาเน ที่ค่าความคลาดเคลื่อน 0.07 ได้จำนวนตัวอย่าง 178 ราย แบ่งเป็นเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนผ่านแอปพลิเคชันสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลร้อยละ 50 คือ จำนวน 89 ราย และเกษตรกรที่ไม่ขึ้นทะเบียนผ่านแอปพลิเคชันสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลร้อยละ 50 คือ จำนวน 89 ราย โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย โดยวิธีการจับสลาก จัดเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างประกอบด้วยคำถามปลายปิด แบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 สภาพพื้นฐานส่วนบุคคล สภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร ตอนที่ 2 ความรู้ แหล่งความรู้และความคิดเห็นเกี่ยวกับแอปพลิเคชันสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลของเกษตรกร ตอนที่ 3 สภาพการใช้แอปพลิเคชันสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลของเกษตรกร (ตอบเฉพาะเกษตรกรที่ใช้แอปพลิเคชันสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล) ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้แอปพลิเคชันสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ทดสอบ

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 12 The 12th STOU National Research Conference

ค่าความตรง (Validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ได้เท่ากับ 0.99 และหาค่าความเที่ยง (Reliability) วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าต่ำสุด (minimum) ค่าสูงสุด (Maximum) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation; S.D) และการจัดอันดับวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรหาสัมพันธกับการยอมรับแอปพลิเคชันสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลของเกษตรกรโดยการทดสอบ ไคสแควร์ (Chi-Square test)

ผลการวิจัย

1.สภาพพื้นฐานส่วนบุคคล สังคม และเศรษฐกิจของเกษตรกร

1.1 สภาพพื้นฐานส่วนบุคคลเกษตรกรที่ขึ้นและไม่ขึ้นทะเบียนเกษตรกรผ่านแอปพลิเคชันสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีสถานภาพสมรสและจบการศึกษาประถมศึกษา ต่างที่อายุเฉลี่ยของเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียน 54.61 ปีและอายุเฉลี่ยของเกษตรกรที่ไม่ขึ้นทะเบียน 60.65 ปี

1.2 สภาพพื้นฐานทางสังคม เกษตรกรที่ขึ้นและไม่ขึ้นทะเบียนเกษตรกรผ่านแอปพลิเคชันสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ส่วนใหญ่ไม่มีตำแหน่งทางสังคม เป็นสมาชิกกลุ่ม/องค์กร และมีความสามารถในการใช้สมาร์ตโฟนในระดับปานกลาง

1.3 สภาพทางเศรษฐกิจ เกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกรผ่านแอปพลิเคชัน ส่วนใหญ่มีอาชีพหลักคือทำนา และรับจ้างทั่วไปเป็นอาชีพรอง มีการถือครองพื้นที่ทางการเกษตร เฉลี่ย 13.38 ไร่ โดยกรรมสิทธิ์พื้นที่ส่วนมากเป็นโฉนดที่ดิน รายได้ในภาคการเกษตรเฉลี่ย 54,729.41 บาทต่อปี รายได้นอกภาคการเกษตรเฉลี่ย 66,691.67 บาทต่อปี และเกษตรกรที่ไม่ขึ้นทะเบียนเกษตรกรผ่านแอปพลิเคชัน ส่วนใหญ่มีอาชีพหลักคือทำนา และไม่มีการถือครองพื้นที่ทางการเกษตร เฉลี่ย 11.09 ไร่ โดยกรรมสิทธิ์พื้นที่ส่วนมากเป็นโฉนดที่ดิน รายได้ในภาคการเกษตรเฉลี่ย 65,572.50 บาทต่อปี รายได้นอกภาคการเกษตรเฉลี่ย 17,333.33 บาทต่อปี มากกว่าครึ่งของเกษตรกรทั้งสองกลุ่มมีหนี้สินน้อยกว่า 40,000 บาท

2.ความรู้ แหล่งความรู้และความคิดเห็นเกี่ยวกับแอปพลิเคชันสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล

2.1 ความรู้ของเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกรผ่านแอปพลิเคชันตอบถูกต้องเฉลี่ย 12.02 ข้อ จากทั้งหมด 15 ข้อเกษตรกรมีความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล เป็นแอปพลิเคชันที่ใช้สำหรับขึ้นทะเบียนเกษตรกรมีสัญลักษณ์เป็นสีเขียว และใช้สำหรับตรวจสอบข้อมูลการเพาะปลูกที่แจ้งไว้กับสำนักงานเกษตรอำเภอ ส่วนเกษตรกรที่ไม่ขึ้นทะเบียนเกษตรกรผ่านแอปพลิเคชัน ได้ตอบถูกต้องเฉลี่ย 5.57 ข้อ ในภาพรวมเกษตรกรกลุ่มนี้มีความรู้เกี่ยวกับสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลอยู่ในระดับน้อย

2.2 แหล่งความรู้ เกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกรผ่านแอปพลิเคชัน โดยภาพรวมได้รับความรู้จากแหล่งความรู้ในระดับปานกลาง โดยเกษตรกรได้รับจากสื่อบุคคลมากที่สุด รองลงมาคือ สื่อกลุ่ม สื่อมวลชน สื่อออนไลน์ และสื่อสิ่งพิมพ์ และเกษตรกรที่ไม่ขึ้นทะเบียนเกษตรกรผ่านแอปพลิเคชัน โดยภาพรวมได้รับความรู้จากแหล่งความรู้ในระดับปานกลาง โดยเกษตรกรได้รับจากสื่อบุคคลมากที่สุด รองลงมาคือ สื่อกลุ่ม สื่อมวลชน สื่อสิ่งพิมพ์ และสื่อออนไลน์ ตามลำดับ

2.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับแอปพลิเคชันสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกรผ่านแอปพลิเคชัน พบว่า โดยภาพรวมมีความคิดเห็นเกี่ยวกับแอปพลิเคชันสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลในระดับปานกลาง โดยมีความคิดเห็นระดับมาก 8 ประเด็น โดย 3 อันดับแรก ได้แก่ สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลช่วยให้การปรับปรุงข้อมูลเกษตรกรสะดวกสบายขึ้น ช่วยประหยัดเวลาในการปรับปรุงข้อมูลเกษตรกร และช่วยให้ทราบข้อมูลการขึ้นทะเบียน

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 12
The 12th STOU National Research Conference

ส่วนประเด็นที่เกษตรกรให้ความคิดเห็นระดับปานกลาง มี 7 ประเด็น โดย 3 อันดับแรก ได้แก่ เกษตรกรสามารถเรียนรู้การใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลได้ด้วยตนเอง สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลค้นหาได้ง่ายใน Google play และ App store และมีขนาดตัวหนังสือที่เหมาะสม ใช้งานง่าย ตามลำดับ และเกษตรกรที่ไม่ขึ้นทะเบียนเกษตรกรผ่านแอปพลิเคชัน พบว่าภาพรวมมีความคิดเห็นเกี่ยวกับแอปพลิเคชันสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลในระดับน้อยที่สุด ทั้งหมด

3. สภาพการใช้แอปพลิเคชันสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลของเกษตรกร

สภาพการใช้แอปพลิเคชันสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลของเกษตรกรเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกรผ่านแอปพลิเคชัน จำนวน 89 ราย ในภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง เกษตรกรมีระดับการใช้งานอยู่ในระดับมาก ได้แก่ เมนูแจ้งปลูก และเมนูตรวจสอบแปลง ระดับการใช้งานอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ เมนูการถ่ายภาพ การเข้าสู่ระบบของเกษตรกรในสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล การติดตั้งสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล เมนูใบรายงานผล เมนูติดตามผลการปรับปรุง มีระดับการใช้งานอยู่ในระดับน้อย ได้แก่ เมนูสำรวจสมาชิก เมนูเกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูลการผลิต การตลาด จากการขึ้นทะเบียนและเมนูเครื่องจักรกลการเกษตร ตามลำดับ

4. ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการยอมรับแอปพลิเคชันสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล

ตารางที่ 1 ปัจจัยสภาพพื้นฐานส่วนบุคคล สภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร ที่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับแอปพลิเคชันสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล

ตัวแปร	χ^2	Sig
1. เพศ	0.130	.718
2. อายุ	13.917	.306
3. ระดับการศึกษา	5.824	.925
4. สถานภาพทางสังคม	2.632	.621
5. รายได้ในภาคการเกษตร	19.383	.249
6. หนี้สินในภาคการเกษตร	7.867	.795
7. ความสามารถในการใช้สมาร์ทโฟน	7.540	.480

* ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

** ระดับนัยสำคัญยิ่งที่ 0.01

ปัจจัยสภาพส่วนบุคคล สภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร ตำบลม่วงคำ อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดขอนแก่น พบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ รายได้และหนี้สินในภาคการเกษตร ความสามารถในการใช้สมาร์ทโฟนของเกษตรกร พบว่าปัจจัยดังกล่าวไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติกับการยอมรับแอปพลิเคชันสมุดทะเบียนเกษตรกร

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 12

The 12th STOU National Research Conference

ตารางที่ 2 ปัจจัยด้านความรู้ แหล่งความรู้ และความคิดเห็นเกี่ยวกับสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ที่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับแอปพลิเคชันสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล

ตัวแปร	χ^2	Sig
1. ความรู้เกี่ยวกับแอปพลิเคชันสมุดทะเบียนเกษตรกร	5.347	.803
2. แหล่งความรู้เกี่ยวกับแอปพลิเคชันสมุดทะเบียนเกษตรกร	16.565	.414
3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับแอปพลิเคชันสมุดทะเบียนเกษตรกร	14.179	.077

* ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

** ระดับนัยสำคัญยิ่งที่ 0.01

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรต่อการยอมรับหรือไม่ยอมรับสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล โดยการทดสอบไคสแควร์ (Chi-Square test) พบว่าปัจจัย ความรู้เกี่ยวกับแอปพลิเคชันสมุดทะเบียนเกษตรกร แหล่งความรู้เกี่ยวกับแอปพลิเคชันสมุดทะเบียนเกษตรกร ความคิดเห็นเกี่ยวกับแอปพลิเคชันสมุดทะเบียนเกษตรกรพบว่า ปัจจัยดังกล่าวไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติกับการยอมรับแอปพลิเคชันสมุดทะเบียนเกษตรกร

5. ปัญหา และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลของเกษตรกร

5.1 ปัญหาเกี่ยวกับการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลของเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกรผ่านแอปพลิเคชัน ภาพรวมมีปัญหาเกี่ยวกับการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณาปัญหาในแต่ละด้านพบว่าประเด็นปัญหาในด้านการส่งเสริมการใช้สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลเป็นปัญหามากที่สุด รองลงมาคือด้านของการใช้งาน ขั้นตอนการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล และรูปแบบของสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ตามลำดับ

5.2 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลของเกษตรกรในภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณาพบว่าเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกรผ่านแอปพลิเคชัน ภาพรวมมีข้อเสนอแนะอยู่ในระดับ มาก โดยมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการใช้สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลมากที่สุด รองลงมาคือขั้นตอนการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ด้านการเข้าใช้งานและรูปแบบของสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล และเกษตรกรที่ไม่ขึ้นทะเบียนเกษตรกรผ่านแอปพลิเคชัน ภาพรวมมีข้อเสนอแนะอยู่ในระดับ มาก เช่นเดียวกัน โดยมีข้อเสนอแนะด้านการเข้าใช้สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลมากที่สุด รองลงมาคือขั้นตอนการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล รูปแบบของสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลและการส่งเสริมการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ตามลำดับ

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 12
The 12th STOU National Research Conference

อภิปรายผลการวิจัย

1. สภาพพื้นฐานส่วนบุคคล สภาพสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร

1.1 สภาพพื้นฐานส่วนบุคคล ผลการวิจัยพบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศชาย เนื่องจากเพศชายทำการเกษตรและมีการขึ้นทะเบียนเกษตรกรมากกว่าเพศหญิง สอดคล้องกับ ธมกร ไชยบุบผา (2558, น.42) ศึกษาการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร เพื่อการส่งเสริมการเกษตรในจังหวัดมุกดาหาร พบว่า เกษตรกรเกินครึ่งเป็นเพศชาย ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์มีอายุเฉลี่ย 57.63 ปี สอดคล้องกับ ปัญจภรณ์ พุฒอินทร์ (2562, น.121) ศึกษาการใช้แอปพลิเคชันสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลเพื่อปรับปรุงการจดทะเบียนเกษตรกร ของเกษตรกรจังหวัดกาญจนบุรี พบว่าเกษตรกรมีอายุเฉลี่ย 50.43 เกษตรกรเกินครึ่งจบการศึกษาระดับประถมศึกษามากที่สุด ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าเพศชายเป็นผู้ที่ทำการเกษตรและเป็นหัวหน้าครัวเรือนของเกษตรกรมากกว่าเพศหญิง

1.2 สภาพทางสังคม ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมร้อยละ 71.35 ไม่มีตำแหน่งทางสังคม ร้อยละ 76.4 เป็นสมาชิกกลุ่มส่วนใหญ่เป็นกลุ่มลูกค้า ธ.ก.ส. สอดคล้องกับ ปัญจภรณ์ พุฒอินทร์ (2562, น.124) พบว่า เกษตรกรส่วนมากเป็นสมาชิกธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ และไม่ดำรงตำแหน่งใดๆทางสังคม สอดคล้องกับ อังคณา คล้ายสุบรรณ (2562, น.91) ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลในการปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรของอาสาสมัครเกษตรกรในจังหวัดชัยนาท พบว่า อาสาสมัครเกษตรกร ร้อยละ 51.8 ไม่มีตำแหน่งทางสังคม และจากการวิจัยพบว่าเกษตรกรเกินครึ่งมีโทรศัพท์เคลื่อนที่สมาร์ทโฟน มีความสามารถในการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่สมาร์ทโฟนระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีอายุเฉลี่ยสูง ทำให้ทักษะการเข้าใช้งานโทรศัพท์เคลื่อนที่สมาร์ทโฟนยังอยู่ในระดับที่ปานกลาง

1.3 สภาพทางเศรษฐกิจ ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมมีอาชีพหลักคือทำนาและมีอาชีพรับจ้างทั่วไปเป็นอาชีพรอง สอดคล้องกับ ปัญจภรณ์ พุฒอินทร์ (2562, น.124) พบว่า เกษตรกรประกอบอาชีพเกษตรเป็นหลักและมีอาชีพรองส่วนมากคือ รับจ้างทั่วไป มีพื้นที่ในการทำเกษตรเฉลี่ย 12.23 ไร่และมีเอกสารสิทธิ์ในการถือครองพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นโฉนดที่ดิน เกษตรกรมีรายได้เฉลี่ย 51,081.72 บาทต่อปี หนี้สินน้อยกว่า 40,000 บาทต่อปี

2. ความรู้ แหล่งความรู้และความคิดเห็นเกี่ยวกับแอปพลิเคชันสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล

2.1 ความรู้ของเกษตรกร เกี่ยวกับแอปพลิเคชันสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกรผ่านแอปพลิเคชันมีความรู้เกี่ยวกับแอปพลิเคชันสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลในระดับ มาก โดยตอบถูกต้องเฉลี่ย 12.02 ข้อจาก 15 ข้อ โดยมีความรู้ที่สมบูรณ์สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล เป็นแอปพลิเคชันที่ใช้สำหรับขึ้นทะเบียนเกษตรกรตอบถูกมากที่สุด แตกต่างกับ ปัญจภรณ์ พุฒอินทร์ (2562, น.124) พบว่า ในภาพรวมเกษตรกรมีความรู้เกี่ยวกับแอปพลิเคชันสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลในระดับ ปานกลาง ส่วนเกษตรกรที่ไม่ขึ้นทะเบียนเกษตรกรผ่านแอปพลิเคชัน พบว่ามีความรู้เกี่ยวกับแอปพลิเคชันสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลในระดับ น้อย ตอบถูกต้องเฉลี่ย 5.57 ข้อ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าเกษตรกรยังขาดการรับรู้และเข้าถึงแอปพลิเคชันสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล

2.2 แหล่งความรู้ของเกษตรกร พบว่า แหล่งความรู้ด้านสื่อบุคคลเป็นสื่อที่เกษตรกรได้รับมากที่สุด ส่วนใหญ่ได้รับจากผู้นำชุมชนและเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร เนื่องจากข้อมูลที่สามารถถึงได้ง่ายและเข้าใจง่าย สอดคล้องกับ ปัญจภรณ์ พุฒอินทร์ (2562, น.125) พบว่า เกษตรกรได้รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อบุคคลมากกว่าสื่ออื่นๆ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้นำชุมชนเป็นที่รู้จักและมีความน่าเชื่อถือต่อเกษตรกรภายในชุมชนตนเองมากกว่าคนภายนอก สามารถให้ข้อมูลหรือคำแนะนำเกี่ยวกับแอปพลิเคชันสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลได้เป็นอย่างดี

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 12 The 12th STOU National Research Conference

2.3 ระดับของความคิดเห็นของเกษตรกรทั้งสองกลุ่มเมื่อวิเคราะห์โดยภาพรวมแล้วเกษตรกรมีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย เกษตรกรส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่างุดหนุนเกษตรกรดิจิทัลช่วยให้การปรับปรุงข้อมูลเกษตรกรสะดวกสบายขึ้น ซึ่งจากผลการวิจัยพบว่าเกษตรกรทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นตรงกัน แต่เกษตรกรครึ่งหนึ่งไม่ได้ยอมรับการทะเบียนเกษตรกรผ่านแอปพลิเคชันสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล อาจเป็นเพราะว่ายังขาดความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับแอปพลิเคชัน สอดคล้องกับ แนวคิดในเรื่องโครงสร้างการตัดสินใจยอมรับนวัตกรรมของ Rogers (1995, p. 162-185) ในส่วนของกระบวนการ (Process) ขั้นการตัดสินใจ (Decision stage) ในลักษณะของการปฏิเสธนวัตกรรม (Rejection) สาเหตุจากความรู้ของบุคคล ต่อกิจกรรม เนื่องจากนวัตกรรมเป็นสิ่งที่โดยมากแล้วบุคคลส่วนมากมีความรู้ไม่เพียงพอแก่การที่จะเข้าใจในนวัตกรรมนั้นๆ ทำให้มีความรู้สึกท้อถอยที่จะแสวงหานวัตกรรมมาใช้

3. สภาพการใช้แอปพลิเคชันสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลของเกษตรกร

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนผ่านแอปพลิเคชันสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลจำนวน 89 ราย มีการใช้งานแอปพลิเคชันสมุดทะเบียนเกษตรกรระดับปานกลาง โดยที่มีการใช้งานเมนูแจ้งปลูกและเมนูตรวจสอบแปลง สอดคล้องกับ ปัญกรณ์ พุฒอินทร์ (2562, น.126) พบว่า เกษตรกรที่มีการใช้งานแอปพลิเคชันสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ร้อยละ 92.2 ส่วนใหญ่ใช้เมนูการแจ้งปลูก/ปรับปรุงฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล รองลงมา ร้อยละ 38.2 ใช้เมนูตรวจสอบข้อมูลกิจกรรมการเกษตรของครัวเรือน เนื่องจากเป็นเมนูหลักของการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล

4. ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการยอมรับแอปพลิเคชันสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยสภาพส่วนบุคคล สภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติกับการยอมรับแอปพลิเคชันสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ รายได้และหนี้สินในภาคการเกษตร ความสามารถในการใช้สมาร์ตโฟนของเกษตรกร ซึ่งสอดคล้องกับ อังคณา คล้ายสุบรรณ (2562, น.83) ที่พบว่า เพศและระดับการศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์กับความถี่ของการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล และแตกต่างกับ ปัญกรณ์ พุฒอินทร์ (2562, น.110) พบว่า การมีตำแหน่งทางสังคมมีความสัมพันธ์ต่อการใช้อุปกรณ์สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าเกษตรกรทั้ง 2 กลุ่มมีปัจจัยสภาพส่วนบุคคล สภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร คล้ายคลึงกัน จึงไม่มีความแตกต่างและส่งผลกับการยอมรับแอปพลิเคชันสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล

ปัจจัยด้านความรู้ แหล่งความรู้ และความคิดเห็นเกี่ยวกับสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ที่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับแอปพลิเคชันสมุดทะเบียนเกษตรกรไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติกับการยอมรับแอปพลิเคชันสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลแตกต่างกับ ปัญกรณ์ พุฒอินทร์ (2562, น.111) พบว่าความรู้ ระดับความคิดเห็นและแหล่งความรู้ที่ได้รับมีความสัมพันธ์ทางสถิติต่อการใช้อุปกรณ์สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าเกษตรกรทั้ง 2 กลุ่ม ยังขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้อุปกรณ์สมุดทะเบียนเกษตรกรและเกษตรกรที่ไม่ขึ้นทะเบียนผ่านแอปพลิเคชันสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลบางส่วนมีความรู้และความคิดเห็นในระดับมากกับแอปพลิเคชันสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล แต่ไม่ตัดสินใจใช้งานหรือยอมรับการใช้งานแอปพลิเคชันสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล

แสดงให้เห็นว่า การยอมรับหรือไม่ยอมรับการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลนั้น เกษตรกรทั้ง 2 กลุ่มมีความคิดเห็นตรงกันว่าสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลช่วยให้การปรับปรุงข้อมูลเกษตรกรสะดวกสบายขึ้น มีแหล่งความรู้เป็นสื่อบุคคลคือ ผู้นำชุมชน อาจเป็นเพราะเป็นที่รู้จักของเกษตรกรและมีความน่าเชื่อถือในชุมชน สามารถให้ข้อมูลให้คำแนะนำได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้ยังมีแหล่งความรู้จากการเข้ารับการอบรมเป็นอันดับต้นๆ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมได้เข้ามา

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 12 The 12th STOU National Research Conference

ส่งเสริมให้คำแนะนำเกษตรกรรายบุคคลหรือผ่านการอบรมจึงเป็นแหล่งรับรู้ที่เกษตรกรจะได้รับความรู้จากผู้นำชุมชน ต่างกันที่ความรู้ความเข้าใจในการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล อาจเป็นเพราะว่าเกษตรกรกลุ่มที่ไม่ขึ้นทะเบียนเกษตรกร ดิจิทัลยังไม่มีสมาร์โฟนและมีความสามารถในการใช้สมาร์โฟนน้อยจึงส่งผลให้ไม่ใช้แอปพลิเคชันสมุดทะเบียนเกษตรกร ดิจิทัลในการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร

เมื่อพิจารณาจากข้อค้นพบในการวิจัยพบว่าเกษตรกรที่ใช้แอปพลิเคชันสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลพบปัญหาใน ด้านการส่งเสริมการใช้งานเป็นอันดับต้นและสอดคล้องกับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการใช้งานสมุดทะเบียน เกษตรกรดิจิทัลเช่นกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าเกษตรกรยังมีความรู้ความเข้าใจและทักษะในการใช้สมุดทะเบียนเกษตรกร ดิจิทัลได้ไม่เท่าที่ควร จึงเสนอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องส่งเสริมการใช้งาน จัดทำสื่อเกี่ยวกับการใช้งาน และถ่ายทอดความรู้ให้ เพิ่มขึ้น ส่วนเกษตรกรที่ไม่ใช้สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลมีข้อเสนอแนะในการเข้าใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล เป็นอันดับต้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าเกษตรกรรับรู้ถึงประโยชน์ของการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลแต่ยังขาดทั้งความรู้ ทักษะการเข้าใช้งานจึงส่งผลให้เกษตรกรไม่ยอมรับการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล

5. ปัญหา ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับแอปพลิเคชันสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล

5.1 ปัญหาเกี่ยวกับแอปพลิเคชันสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล โดยภาพรวม พบว่า เกษตรกรมีปัญหาในระดับ ปานกลาง โดยมีปัญหาด้านการส่งเสริมการใช้สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ได้แก่ สื่อในการส่งเสริมการใช้มีน้อยและเข้าถึงยาก สื่อมีความเข้าใจยาก ได้รับการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการใช้งานน้อย ขาดการประชาสัมพันธ์การใช้งานจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริม การเกษตร ซึ่งสอดคล้องกับ อังคณา คล้ายสุบรรณ (2562, น.97) พบว่า โดยภาพรวมปัญหาของอาสาสมัครเกษตรเกี่ยวกับ การส่งเสริมการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลอยู่ในระดับปานกลาง โดยประเด็นที่เกษตรกรมีปัญหามากที่สุดคือ สื่อส่งเสริมการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลมีน้อย เข้าถึงยาก รองลงมาคือขาดการส่งเสริมการใช้งานสมุดทะเบียน เกษตรกรดิจิทัล และมีปัญหาขาดความรู้เกี่ยวกับสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลน้อยที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสื่อในการ ส่งเสริมการใช้งานยังไม่มีหลากหลายและเข้าใจยาก และการประชาสัมพันธ์การใช้งานยังไม่ทั่วถึง

5.2 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแอปพลิเคชันสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล พบว่าเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกรผ่าน แอปพลิเคชัน ภาพรวมมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล คือ ควรมีการผลิตสื่อการ ส่งเสริมการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลให้เข้าใจง่าย เข้าถึงง่าย มีการส่งเสริมการใช้งานและถ่ายทอดความรู้เรื่องสมุด ทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลอยู่อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง สอดคล้องกับ อังคณา คล้ายสุบรรณ (2562, น.97) อาสาสมัครเกษตร ส่วนใหญ่เห็นว่า ควรมีผลิตสื่อเกี่ยวกับการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลให้เข้าใจง่ายและหลากหลาย และเห็นว่าควรมีการ ถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลในขณะที่เกษตรกรที่ไม่ขึ้นทะเบียนเกษตรกรผ่านแอปพลิเคชัน ภาพรวม มีข้อเสนอแนะด้านการเข้าใช้สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล คือ ควรปรับปรุงการติดตั้งสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล การเข้าสู่ ระบบ การเข้าใช้งานแถบเมนู ให้ใช้งานง่าย ใช้เวลาไม่นานและไม่ซับซ้อน

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 12
The 12th STOU National Research Conference

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ข้อเสนอแนะต่อเกษตรกร

1.1.1 จากผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรได้รับความรู้จากแหล่งความรู้คือสื่อบุคคลเป็นส่วนมาก และขาดทักษะการใช้งานเทคโนโลยี ดังนั้น เกษตรกรควรเข้าร่วมการอบรมจากเจ้าหน้าที่ และศึกษาเพิ่มเติมจากแผ่นพับ/โปสเตอร์ เป็นต้น

1.1.2 จากผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรไม่มีโทรศัพท์เคลื่อนที่สมาร์ทโฟน หรือไม่มีความสามารถในการใช้สมาร์ทโฟน ควรเข้ารับบริการตามจุดที่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรหรือผู้นำชุมชนนัดหมาย เพื่อจะเข้าร่วมเรียนการใช้แอปพลิเคชันสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลได้

1.1.3 จากผลการวิจัยพบว่า การใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลช่วยให้การปรับปรุงข้อมูลเกษตรกรสะดวกสบายขึ้น เกษตรกรควรนำสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลมาใช้ในการปรับปรุงข้อมูลการเพาะปลูกด้วยตนเองในฤดูกาลผลิต เพื่อเป็นการประหยัดเวลาในการเดินทางมาสำนักงานเกษตรอำเภอ

1.2 ข้อเสนอแนะต่อเจ้าหน้าที่

1.2.1 จากผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรมีอายุเฉลี่ยค่อนข้างสูง ดังนั้นเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรควรใช้สื่อและให้คำแนะนำให้เหมาะสม

1.2.2 จากผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรให้ความเห็นว่า สื่อในการส่งเสริมการเกษตรเกี่ยวกับแอปพลิเคชันสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลมีน้อย เข้าใจยาก และเข้าถึงยาก ดังนั้นเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรควรผลิตสื่อให้มีความหลากหลาย เข้าใจง่าย และเพิ่มช่องทางการเผยแพร่สื่อให้มากขึ้น

1.2.3 จากการศึกษาพบว่า สื่อบุคคลเป็นสื่อที่เกษตรกรได้รับข้อมูลและให้ความสนใจ สามารถเข้าถึงได้โดยตรง ดังนั้น การจัดอบรม การถ่ายทอดความรู้ ทักษะแนะนำการใช้งานเกี่ยวกับการใช้งานแอปพลิเคชันสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลให้แก่ อาสาสมัครเกษตร ผู้นำชุมชน หรือเกษตรกร เพื่อไปช่วยแนะนำและถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับเกษตรกรชุมชนต่อไป

1.3 ข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1.3.1 จากผลการวิจัยพบว่าเกษตรกรได้รับความรู้เกี่ยวกับแอปพลิเคชันสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลจากสื่อต่างๆ ในภาพรวมระดับปานกลาง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการสนับสนุนแหล่งความรู้ และสื่อต่างๆ เพื่อสร้างความเข้าใจความรู้ให้แก่เกษตรกร

1.3.2 จากผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรมีข้อเสนอแนะในขั้นตอนการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลในระดับมาก ดังนั้นกรมส่งเสริมการเกษตรควรปรับปรุงรูปแบบของการเข้าใช้งานให้เหมาะสม ไม่ซับซ้อน ใช้งานง่ายและใช้เวลาไม่นาน

1.4 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า ข้อเสนอแนะในด้านการส่งเสริม เกษตรกรเสนอแนะให้หน่วยงานควรมีการส่งเสริมการใช้สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง หน่วยงานควรมีการจัดสรรงบประมาณในการสนับสนุนการจัดอบรม การผลิตสื่ออย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกษตรกรได้นำความรู้ไปใช้ในการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนของตนเองต่อไป

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 12
The 12th STOU National Research Conference

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาช่วงอายุที่เหมาะสมต่อการใช้และการส่งเสริมการใช้งานแอปพลิเคชันสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ในการปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร

2.2 ควรศึกษาเกี่ยวกับสื่อและแหล่งรับรู้ของเกษตรกร ต่อการส่งเสริมการใช้งานแอปพลิเคชันสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลเนื่องจากการวิจัยครั้งนี้พบว่า สื่อในการส่งเสริมการใช้นั้นน้อยและเข้าถึงยาก สื่อมีความเข้าใจยาก และได้รับการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการใช้งานน้อย

2.3 ควรศึกษาแนวทางในการส่งเสริมการใช้งานแอปพลิเคชันสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล เพื่อนำไปสู่การยอมรับการใช้งานแอปพลิเคชันสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลเนื่องจากงานวิจัยครั้งนี้พบว่าเกษตรกรมีปัญหาด้านการส่งเสริมการใช้สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลเป็นปัญหาระดับต้น

เอกสารอ้างอิง

กรมส่งเสริมการเกษตร. (2561). *Farmbookสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล*. สืบค้นจาก <https://farmbook.doae.go.th/>

กรมส่งเสริมการเกษตร. (2555). *ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรกลาง*. สืบค้นจาก <http://www.farmer.doae.go.th/>

กรมส่งเสริมการเกษตร. (2561). *คู่มือการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล DOAE Farmbook*. กรุงเทพฯ : กลุ่มพัฒนา
นวัตกรรมดิจิทัล กรมส่งเสริมการเกษตร.

ธมกร ไชยบุบผา. (2558). *การขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรเพื่อการส่งเสริม การเกษตรในจังหวัดมุกดาหาร*
(วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.

ปัญญาภรณ์ พนมอินทร์. (2562). *การใช้แอปพลิเคชันสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลเพื่อปรับปรุงการจดทะเบียนเกษตรกร ของ*
เกษตรกรจังหวัดกาญจนบุรี (วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช,
นนทบุรี.

อังคณา คล้ายสุบรรณ. (2562). *ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลในการปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรของ*
อาสาสมัครเกษตรในจังหวัดชัยนาท (วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต).
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.

Rogers, Everett M. (1995). *Diffusion of Innovations*. 4th ed. New York : The Free Press.